

## ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2001 vp

### Hallituksen esitys valtiosopimusoikeutta koskevaan Wienin yleissopimukseen tehdyn selityksen peruuttamisen hyväksymisestä

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Eduskunta on 6 päivänä helmikuuta 2001 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtiosopimusoikeutta koskevaan Wienin yleissopimukseen tehdyn selityksen peruuttamisen hyväksymisestä (HE 208/2000 vp).

##### *Lausunnot*

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 4/2001 vp), joka on tämän mietinnön liitteenä.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa on ollut kuultavana  
- yksikön päällikkö Päivi Kaukoranta, ulkoasiainministeriö.

#### HALLITUKSEN ESITYS

Esityksellä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Wienissä 23 päivänä toukokuuta 1969 tehtyyn valtiosopimusoikeutta koskevaan yleissopimukseen tehdyn selityksen peruuttamisen. Yleissopimuksen mukaan valtion päämiesten, hallituksen päämiesten sekä ulkoasiainministerien katsotaan tehtävänsä nojalla ja tarvitsematta esittää valtakirjaa edustavan valtiotaan valtiosopimuksen tekemiseen liittyvien tehtävien osalta. Suomi antoi yleissopimuksen ratifioimisen yhteydessä selityksen, jonka mukaan Suomi katsoo, ettei minkään yleissopimuksen 7 artiklan 2 kappalessa ole tarkoitus muuttaa sopimuspuolten sisäisen lainsäädännön määräyksiä, jotka koskevat toimivaltaa tehdä sopimuksia. Suomen val-

tiosäännön mukaan toimivalta sopimusten tekemiseen on annettu tasavallan presidentille, joka myös päättää valtakirjan antamisesta hallituksen päämiehelle ja ulkoasiainministerille.

Esityksessä ehdotetaan, että Suomi peruuttaisi yleissopimukseen tekemänsä selityksen. Selityksen poistaminen merkitsisi sitä, että myös pääministeri ja ulkoasiainministeri olisivat kelpoisia asemansa nojalla ja ilman tasavallan presidentin antamaa nimenomaista valtakirjaa edustamaan Suomea valtiosopimuksia koskevissa asioissa. Selityksen poistaminen ei vaikuta siihen, miten kansainväliseen velvoitteeseen sitoutumisesta on Suomen valtiosäännön mukaan päätettävä.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Perustelut*

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Ehdotuksen mukaan Suomi peruuttaa Wienin valtiosopimusoikeutta koskevan yleissopimuksen 7 artiklan 2 kappaleen a kohtaan tekemänsä selityksen. Suomen sopimuksen hyväksymisen yhteydessä antama selitys on käytännössä merkinnyt, että mainitusta Wienin yleissopimuksen määräyksestä poiketen pääministeri ja ulkoasiainministeri eivät ole voineet edustaa Suomea valtiosopimukseen liittyvissä asioissa ilman erillistä tasavallan presidentin antamaa valtakirjaa.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan yhtynyt hallituksen esityksen perusteluiden kaan selityksen tarpeettomuudesta nykyoloissa. Lausunnon mukaan uuden perustuslain säännökset toimivallasta kansainvälisissä asioissa vahvistavat omalta osaltaan tätä käsitystä, vaikka selityksen peruuttamisen tarve ei välittömästi uudesta perustuslaista johdukaan.

Selityksen peruuttamisella on ulkoasiainvaliokunnan saaman selvityksen perusteella käytännön merkitystä lähinnä ulkoasiainministerin osalta. Pääministeri allekirjoittaa Suomen valtiosopimuskäytännössä valtiosopimuksia erit-

täin harvoin. Selityksen peruuttaminen ei vaikuta Suomen valtiosopimuksia koskevaan valtiosäännön mukaiseen päätöksentekoon, joka tapahtuu perustuslain mukaisessa järjestyksessä.

Selityksen peruuttaminen tukee Suomen valtiosopimuksia koskevaa käytäntöä, jonka mukaisesti Suomi on itse vastustanut julistuksia ja varamia, joissa viitataan yleisesti valtion sisäiseen lainsäädäntöön perusteena sopimusten määräysten noudattamatta jättämiselle. Myös Suomen johdonmukainen tuki Wienin yleissopimukselle ja se, että Suomi katsoo Wienin yleissopimuksen selventävän myönteisellä tavalla kansainvälistä oikeutta valtioiden välisissä sopimussuhteissa, ovat valiokunnan mielestä perusteita selityksen peruuttamiselle.

### *Päätösehdotus*

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että eduskunta hyväksyy 23 päivänä toukokuuta 1969 tehdyn valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 32—33/1980) 7 artiklan 2 kappaleeseen tehdyn selityksen peruuttamisen.*

Helsingissä 6 päivänä maaliskuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Liisa Jaakonsaari /sd	Outi Ojala /vas
vpj.	Henrik Lax /r	Kalevi Olin /sd
jäs.	Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk	Sirpa Pietikäinen /kok
	Antti Kalliomäki /sd	Mirja Ryyänen /kesk
	Bjarne Kallis /skl	Martti Tiuri /kok (osittain)
	Antero Kekkonen /sd	Ben Zyskowicz /kok
	Kimmo Kiljunen /sd	vjäs. Petri Neittaanmäki /kesk
	Juha Korkea-aho /kesk	Esko-Juhani Tennilä /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Antti Pelttari.

**UaVM 1/2001 vp — HE 208/2000 vp**